

Ankers Jeugdreclassering 2.0; op weg naar succes!

Het SWING-project 'Signs of Success' is de jeugdreclasseringsvariant van Signs of Safety. We werken in dit project aan een praktijkmodel, ontwikkeld voor en door de praktijk. Uitgangspunt is dat het model goed uitvoerbaar is voor professionals in hun dagelijks werk. Daarbij gaan we uit van wat we uit de criminologie weten over 'What works' en 'Desistance'. Een jeugdreclasseringswerker is geen centrale figuur in het leven van de jongere waar hij/zij mee samenwerkt. Het is een uitdaging om het ontwikkelingsproces van de jongere in zijn/haar sociale omgeving te ondersteunen zonder het over te nemen. Dat betekent dat we ondersteunen door de weg te wijzen, terwijl de regie zoveel mogelijk bij de jongere en zijn netwerk ligt. Daarbij kijken we goed naar het veranderingsproces (desistance) dat de jongere doormaakt. Dit is een lastig proces, een proces dat gaat met vallen en opstaan en waar veel lef en vastberadenheid voor nodig is. Ook moeten we ons realiseren dat het werk nog niet af is als iemand gestopt is met het plegen van strafbare feiten. Dit is slechts een begin van een veranderingsproces naar een succesvolle toekomst. We richten ons daarom ook op de twee andere niveaus van desistance, namelijk het vinden van een nieuwe identiteit en het weer succesvol meedoen in de samenleving. Wij zijn ook jeugdbeschermers en richten ons op de veiligheid, integratie en participatie van de jongere in hun familie, netwerk, school of werk, buurt en samenleving. We geven de jongeren de ruimte en steun om zelf sturing te geven aan hun eigen ontwikkeling en integratie. We doen dat omdat we vinden dat zij het waard zijn.

We hanteren acht kernprincipes in onze basishouding. Dit noemen wij "de ankers".

Basishouding: 8 ankers

1. Ik geloof in de mogelijkheden van de jongere en zijn omgeving

Ik vind dat de jongere het waard is om me voor in te zetten. Ik richt me op de persoon. Ik ondersteun zijn ontwikkeling in zijn eigen sociale context. Ik gebruik taal gericht op krachten en mogelijkheden, niet op problemen en gebreken. Ik sluit aan bij de taal van de jongere en zijn netwerk en vermijd het gebruik van negatieve labels. In mijn benadering ben ik gericht op het hele systeem. Ik bied de jongere de kans om ook in de bredere context van zijn netwerk en de samenleving te laten zien dat verandering op gang komt.

2. Ik weet dat een positief beeld van jezelf krijgen moeilijk is en daar is lef voor nodig

Ik ga samen met de jongere op zoek naar een positief zelfbeeld. Ik realiseer me hoeveel lef er nodig is om naar jezelf te kijken en – in moeilijke omstandigheden - een positief beeld van jezelf te krijgen. Dat is lastig, spannend en vaak ook pijnlijk. Het is een grote prestatie om het anders te gaan doen, en ik heb waardering voor elke stap in de goede richting.

3. Ik realiseer me dat sociale steun een cruciale voorwaarde is om te kunnen veranderen

Ik realiseer me dat sociale steun van belangrijke mensen rondom de jongere belangrijker is dan mijn eigen steun in het bereiken van desistance. Zonder veranderingen in het sociale netwerk is individuele verandering veel lastiger. Sociale steun, betrokkenheid en monitoring zijn de voorwaarden om te kunnen veranderen. Ik ben me ervan bewust dat het desistance proces plaats vindt in het dagelijks leven van de jongere, in zijn sociale context. Ik zet me ervoor in om de juiste vragen te

stellen waardoor hij gemotiveerd raakt om zijn eigen netwerk in te zetten en steunend te laten zijn voor de verandering.

4. Als het effectief is zet ik controle en dwang in om het veranderingsproces te ondersteunen

Ik werk binnen een juridisch kader en het is mijn taak om toe te zien op de veiligheid van de jongere, van de slachtoffer(s) en de samenleving. Ik houd toezicht op de naleving van de algemene en bijzondere voorwaarden. Soms zet ik daarbij dwang en controle in. Ik doe dat wanneer dat nodig is voor de veiligheid van de jongere, slachtoffer(s) en de samenleving of wanneer dat helpend is om de jongere een volgende stap te laten zetten en dat zonder strak kader niet lukt. Dit neemt niet weg dat ik binnen de context van de maatregel zoveel mogelijk ruimte voor eigen regie en autonomie aan de jongere en zijn netwerk biedt.

5. Ik realiseer me dat veranderen met ups en downs gaat

Ik weet dat de verandering naar een succesvol leven een proces is dat niet van de ene op de andere dag plaatsvindt. Een jongere kan alleen veranderen als hij ook fouten mag maken. Bij een terugval kunnen we zowel leren van dat wat goed is gegaan als van dat wat fout ging. Ik realiseer me dat een terugval een onvermijdelijk onderdeel is van het veranderingsproces. Ik blijf positief en benut de leerkansen die de terugval biedt.

6. Ik bied hoop, vertrouwen, en praktische ondersteuning

Ik bied vertrouwen en hoop aan de jongere, hoe groot de uitdagingen en obstakels ook zijn. Jongeren en hun netwerk hebben vaak de hoop opgegeven om te veranderen. Soms zien ze geen weg meer terug en weten ze niet wat de oplossing is. Soms twijfelen ze zelfs of er een oplossing bestaat. Ik als jeugdzorgwerker-JR werk vanuit een vragende oplossingsgerichte benadering. Ik laat de jongere op zoek gaan naar zijn eigen krachten waardoor zij de inspiratie en motivatie vinden tot verandering. Ik probeer een bron van hoop te zijn, ook als iedereen opgeeft, totdat zij die hoop zelf weer terugvinden. Ik help bij het regelen van praktische zaken (woning, dagbesteding, inkomen, huisarts, etc.), omdat ik me realiseer dat verandering pas kans van slagen heeft als in de basisbehoeften is voorzien.

7. Ik steun de jongere om te herstellen wat mis is gegaan

Ik steun en motiveer de jongere om te herstellen wat is misgegaan en er weer bij te mogen horen. Dat draagt bij aan een groei naar positieve participatie in de samenleving. Ik weet dat om verder te kunnen vaak persoonlijke 'verlossing' nodig is, bijvoorbeeld door een positieve bijdrage te leveren aan families of gemeenschappen. Ik snap dat het moeilijk, maar soms ook noodzakelijk, is om excuses te maken aan het slachtoffer en / of de samenleving. Ik moedig hem aan om dit te doen.

8. Ik richt me op samenwerking, eigen regie en eigen kracht

Ik span me er sterk voor in om een stevige werkrelatie op te bouwen met de jongere en moedig hem aan om zelf de regie te nemen in zijn veranderproces. Ik ben me ervan bewust dat wij, jeugdzorgwerkers-JR, mensen niet veranderen. Het

veranderingsproces is veel groter dan de interventies die wij bieden, de jeugdreclasseringsmaatregel is tijdelijk en ik ben slechts een passant in het leven van de jongere. In die periode is het mijn taak om – door het stellen van de juiste vragen- de jongere te helpen om de weg te vinden naar een betere toekomst door samen te zoeken naar persoonlijke en sociale hulpbronnen.

De 8 ankers in de taal van de jongere:

- 1. Ik ben de moeite waard**
- 2. Ik kan veranderen, daar heb ik lef voor nodig**
- 3. Steun van de mensen om mij heen is super belangrijk.**
- 4. Als het echt nodig is, is mijn jeugdzorgwerker streng**
- 5. Veranderen lukt niet in één keer**
- 6. Mijn jeugdzorgwerker helpt mij en blijft in mij geloven**
- 7. Ik doe mijn best om goed te maken wat ik kapot gemaakt heb**
- 8. Ik werk aan *mijn* verandering, daar steunt de jeugdzorgwerker mij bij**